

Cussegl da vischnaunca 21-2013/2016
Seduta dils 24 d'avrel 2015

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils **24 d'avrel 2015**, allas 20¹⁵- 22⁵⁰
en casa communal

Presidi: Edgar Durschei

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger Armin Berther Adrian Bigliel Silvio Candinas Edgar Durschei Rita Huonder-Tenner Wendelin Jacomet	Jordana Lozza-Desax Armin Manetsch Flavio Murer Adrian Pally Alfred Spescha Rico Tuor Livio Zanetti
b) Suprastonza communala	Francestg Cajacob Madlen Deflorin-Spescha Cecilia Maissen-Desax	Iso Mazzetta Roger Tuor
c) Cumissiun da gestiun	Beat Hosang Manfred Caviezel	Toni Huonder
d) Referents	Andri Hendry, canzlist	Simon Cathomen, menader menaschi tecnic
e) Hosps	1 persuna	

“Quei ei la davosa seduta dil cussegl nua ch’in post resta muort l’abdicaziun da Marco Schmed vacants ed el cass d’egualitad dallas vuschs decida il president. (art. 4 dil regulativ da fatschentas).

Legreivlamein han 35 votantas e votants, basignau havess ei 15, aunc inoltrau la candidatura d’Adrian Deflorin pil cussegl da vischnaunca. La candidatura da Pablo Maissen havevel gia menziunau a caschun dalla davosa seduta. La lescha communal davart ils dretgs politics preveda che propostas per candidats san vegnir fatgas tochen 30 dis avon las elecziuns. Cunquei ch’ei dat dus candidats per in post sco cusseglier ha in’elecziun liug. Perquei ha ei aunc dau ina publicaziun el FUS cun la pusseivladad da far ulteriuras propostas. Per saver reparter a temps la documentaziun per l’elecziun, ha la suprastanza communal fixau il termin per inoltrar propostas all’administraziun communal sin ils 7 da matg 2015. L’elecziun complementara ha liug ils 14 da zercladur 2015.

Tier las suandontas fatschentas ei il termin per inoltrar il referendum spiraus senza ch’igl ei vegniu fatg diever da quella pusseivladad:

- Revisiun totala dalla lescha da scola
- Concedida dil dretg da construcziun sin las parcelas 3932 e 3027 a Sut Gliendas

Plinavon han ins enderschiu dallas medias ch’igl ei buca vegniu inoltrau protestas encunter la damonda da baghegiar Acla da Fontauna. Quei ei in fatg fetg legreivel ed ei in grond pass a favur da quei project. La publicaziun ufficiala dalla lubientscha da baghegiar ei aunc buca succedida. Ussa sperein fermamein ch’ei reusseschi alla societad per il svilup dil project Acla da Fontauna d’anflar ils investurs per che quei fantastic liug levi puspei a nova veta. Quei fuss sper entgins auters projects, signals positivs en vischnaunca e che dessen slontsch e curascha a nies vitg. In tal svilup positiv pudess svegliar ils habitonts da nies vitg ord la sien.

Pertuccont comunicaziun han la vischnaunca ed il commerci dau in’entschatta ensemen cun entgins acturs envidai. L’entschatta ei succedida e tenor mei gartegiada gnanc aschi mal. Als ins ha ei plaschiu e per ina pintga minoritad san ins far tgei ch’ins vul ch’ei gartegia mai. Lein sperar grondamein che quei seigi stau per tuts l’entschatta e ch’ei vegni impundiu egl avegnir ina fetg gronda part dallas forzas e dils mieds en ina buna comunicaziun aschia che lezza funcziuna a moda professiunala. Cheu patratgel buca mo vid la vischnaunca, mobein cunzun era vid SDT e las interpresas turisticas. Investar en la comunicaziun el liug, en scolaziun da persunal ed en la curtaseivladad ein la basa per ch’ils daners investai en marketing portien fretg durabel. Il hosp che vegn tier nus e che sesenta buca bein tuorna buca pli. Quel che sesenta informaus, tgiraus e che sa raquintar d’in eveniment e sa rapportar d’ina discussiun positiva fatga cun vischinas e vischins, lez tuorna puspei.

Era a nos turistichers duess ei esser clar che mo cun crear products e tralasar il contact e la comunicaziun cun ils purschiders da prestaziuns ei sco da vuler suflar si in ballun senza aria. Deplorablamein ei quei aunc buca clar a tuts. A nus dils cuolms vegn attestau ina certa sturadad e nunflexibladad, denton dat ei auters che sesentan bravamein segirs e loschs da sesez. Jeu manegiel ch’omisus portan buca il nez giavischau alla cuminonza.

Per la fatschenta da questa sera, il rapport da gestiun e quen 2014, vi jeu buca piarder biars plaid. Il resultat ei legreivels. A quels che han possibilitau quei bien resultat in grond engraziament persunter. Seigies denton pertscharts ch’ils fretgs vegnan buca ad esser aschi gross e savurus egl avegnir sche nus vegnin buca da dar novs impuls. Perquei lein sustener tutta activitad che possibilitescha in prosperar da nossa vischnaunca, cun reducir il pei da taglia, cun far aunc pli attractiva ella, crear novas habitaziuns, sco era cun scaffir las premissas entras la planisaziun locala. Denton stuein nus tier las expensas currentas era egl avegnir far

il pass sunter la comba ed optimar nua ch'ei mo va per che dapli mieds finansials stettien a disposiziun per las investiziuns necessarias.

Buca cuntenteivel ei che la suprastanza communal sto dumandar il cussegl da vischnaunca per in credit supplementar per ina investiziun gia fatga. Cheu han las mesiras da controlla disdiu. Ei sto dar tier mintga project ina controlla rullonta che lubescha d'agir successivamein e buca pér alla fin cu tut ei realisau e vargau. Quella pretensiun ei de facto buca nova e vegn adina puspei menziunada. Quella veglia pretensiun sto ussa vegnir messa entuorn. Mintgin che baghegia ina casa fa ina tala controlla.

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d'uffeci 2013/2016 han ils suandonts vischins bandunau il terrester. Cun in bien patratg lein nus seregurdar da:

Toni Gadola-Manetsch da Gonda naschius ils 19 da matg 1944, morts ils 3 d'avrel 2015. Alex Venzin-Bergamin naschius ils 4 da fevrer 1923, morts ils 30 da mars 2015. Toni Gadola ei staus numerus onns commember dalla societad da musica.

Els ruaussien en pasch.

Fetg grond plascher hai jeu d'astgar comunicar dapi la davosa seduta ina naschientscha:

Mael Kian Loretz, naschius ils 3 d'avrel 2015, feglda Christian Loretz e Clarissa Loretz-Duff.

Cordiala gratulaziun als loschs geniturs.

Cunquei arvel la 21avla seduta dalla perioda d'uffeci 2013/2016.

Tractandas:

1. Protocol nr. 20 - 2013/2016
2. Rapport da gestiun e quen 2014 (messadi nr. 25-2013/2016)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Edgar Durschei

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 21-2013/2016
Seduta dils 24 d'avrel 2015

---

1. Protocol nr. 20 - 2013/2016

President dil cussegl da vischnaunca

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns da muntada.

Il protocol nr. 20-2013/2016 dalla seduta dils 27 da mars 2015 vegn approbaus senza midadas.

Cussegl da vischnaunca

El futur duei la gliesta da pendenzas puspei vegnir aschuntada al protocol.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Edgar Durschei

Ervin Maissen

2. Rapport da gestiun e quen 2014 (messadi nr. 25-2013/2016)

Suprastonza communalala

En num dalla suprastonza communalala presenta il president communal Francestg Cajacob la fatschenta. A basa d'ina presentaziun da powerpoint fa el menziun d'entginas cefras indicativas che dattan ina survesta d'in ordvart favoreivel quen. Enviers il preventiv ein las entradas s'augmentadas per frs. 1'500'000.--. Denton eis ei stau pusseivel da reducir las expensas per ca frs. 500'000.--. Quei svilup ha per consequenza ch'ils deivets per persuna han saviu vegnir reduci da biebein frs. 6'000.-- igl onn 2010 sin strusch frs. 2'000.-- igl onn 2014. Il deivet net dalla vischnaunca ei sereducius digl onn 2005 da frs. 17'300'000.-- sin frs. 3'900'000.--. Quei legreivel svilup ha giu per consequenza ch'ils tscheins activs survargan suenter 14 onns ils tscheins passivs.

Schegie ch'il quen 2014 siara en tuts graus fetg legreivel, sepresenta la situaziun pigl avegnir tut auter che favoreivla. La vischnaunca sto quintar cun in augment massiv dallas expensas sil sector dalla sanadad nua ch'ils cuosts ein explodi enteifer ils davos quater onns da frs. 400'000.-- sin varga frs. 800'000.--. Ina massiva reducziun vegn la vischnaunca a stuer preveder en connex cun la vendita d'energia gratuita e la vendita dall'energia da participaziun. Ils actualmein fetg favoreivels contracts ein scadi la fin 2014. A vesta dils miserabels prezis d'energia sin fiera eis ei da quintar sin quei sector cun ina massiva reducziun dallas entradas.

La suprastonza communalala ha il proxim temps previu da suttemetter suandontas fatschentas alla votaziun dil pievel:

- Revisiun parziala planisaziun locala; (zona d'ennevar, zona da mistregn, zona resort Catrina, zona speciala Disentiserhof)
- Contribuziun restauraziun dalla baselgia claustrala
- Center da sport e cultura
- Meglieraziun funsila
- Project d'ennevar
- Sanaziun casa da scola nova

President dalla cumissiun da gestiun Beat Hosang

„Conform ad art. 54 dalla constituziun communalala e dil regulativ per la cumissiun da gestiun sco era sebasond sin la lescha da finanzas dil cantun Grischun ha la cumissiun da gestiun examinau l'administraziun communalala ed il menaschi finanziel. Las sedutas han giu liug per part ensemen cun la suprastonza communalala ed ils revisurs externs. La revisiun tecnica ei succedida entras Confidar Fiduziaria SA (Gion Friberg e Martin Caduff).

La cumissiun ha repassau ina vasta documentaziun sco era ils protocols dallas autoritads communalas e controllau las activitads dall'administraziun, ils differents quens e la bilanza, cumpriu la cassa e la contabilitad sco era il quen da menaschi dil Center da sport e cultura.

Per il quen ei la suprastonza communalala responsabla, ferton che nossa funcziun ei da controllar el e da dar giu nies pareri. Nossas examinaziuns ein succedidas conform als principis da revisiun. Tenor quels ei l'examinaziun da planisar e d'exequir aschia, che munconzas essenzialas el

quen annual san vegnir eruidas cun segirtad sufficienta. Nus havein controllau ils posts e las indicaziuns dil quen annual cun agid d'analysas e retschercas sin basa d'emprovas da controlla. Nus essan dil meini, che nossas controllas fuorman in basa sufficienta per nies pareri.

Sin fundament dallas examinaziuns fatgas savein nus constatar ch'il quen current, il quen d'investiziun e la bilanza corrispundan alla contabilitad e che quella ei menada conform allas prescripziuns vertentas. La cumissiun constatescha che la suprastanza communal, ils officials ed ils emploiai administreschan cun quita e bien senn da responsabladad il menaschi communal.

Propostas

Sin fundament dallas controllas e dall'examinaziun dil quen e dils fatgs administrativs propona la cumissiun da gestiun al cussegl da vischnaunca:

1. d'approbar il rapport da gestiun 2014;
2. d'approbar il quen 2014;
3. da suttametter il quen 2014 al referendum facultativ conform agl art. 21. lt. a dalla costituziun communal;
4. da dar scarica alla suprastanza communal, a tuts officials ed als collaboraturs comunals e dil Center da sport e cultura;
5. d'admetter in cordial engraziament alla suprastanza, als officials, als collaboraturs comunals e dil Center da sport e cultura."

Discussiun davart la debatta d'entrada

Tenor art. 27 al. 2 dil regulativ da fatschentas ei il cussegl da vischnaunca obligaus d'entrar e tractar il rapport da gestiun ed il quen communal.

Discussiun en detagl

Rapport da gestiun 2014

Post d'integrasiun

Cussegl da vischnaunca

El rom dalla tractaziun dil preventiv 2015 ei en connex cun las mesiras da spargn vegniu decidiu da buca pli occupar il post d'integrasiun. Per quei duess ins stizzar l'informaziun sin la pagina d'internet. Al radio ei vegniu informau ch'il post seigi vacants e ch'ins tscherchi in'otra sligiazion per occupar quel. Quei cunterdi alla decisiun dil cussegl da vischnaunca en connex cun la tractaziun dil preventiv.

Suprastanza communal

Il post d'integrasiun ei vegnius strihaus el rom dalla tractaziun dil preventiv 2015. Il mandat ch'ei vegnius vacants vegn per quei buca occupaus pil mument. Il cussegl ha bein strihau quella purschida. A vesta dil grond diember da persunas digl exteriur, exista sin quei sectur veramein in problem ed in basegns urgent che sto vegnir sligiaus. Sche quei selai buca far entras ina persuna occupada per quei intent, vegn ei ad esser necessari d'anflar ina sligiazion sin in'otra via el rom dils mieds che stattan a disposiziun e cul personal avon maun.

Zona da mistregn Pignola

Cussegliera Rita Huonder-Tenner s'absenta duront che quella fatschenta vegn discussiunada (conflict d'interess).

Cussegl da vischnaunca

La controlla da credits en connex cun quei project ha muncau. Cass cuntrari havess ins gia pli baul stuiu veser ch'ils cuosts survargan il credit concediu. Ils onns 2012 e 2013 ei vegniu fatg menziun dil project. El rapport da gestiun pigl onn 2014 vegn fatg negina menziun, tonpli ch'ei basegna ussa in credit supplementar. Aschinavon ch'igl ei aunc pusseivel, duess quella menziun vegnir prida suenter.

Tenor messadi ein ils cuosts per l'avertura d'integrar el tscheins pil dretg da baghegiar. Quei augment da cuosts fa buca gest attractivs il tscheins da baghegiar.

Ins ha il sentiment ch'ei setracti tier la zona da mistregn a Pignola plitost d'ina zona da tener liber (Freihaltezone) che d'ina zona da mistregn che vegn nezegiada optimal. Il spazi avon maun duei buca survir per posiziunar reclamas, mobein ad ina entochen duas ulteriuras interpresas per realisar in project u l'auter.

Suprastonza communal

La controlla da credit ha veramein muncau. Ils motivs pil surpli da cuosts ein menziunai el messadi. Actualmein ei l'entira surfatscha affittada. Ils cuosts pil tscheins da baghegiar ein calculai cun frs. 150.--/m².

Il mument exista davart quater interessents igl interess d'engrondir la zona da mistregn. Treis da quels menaschis basegnan dapli surfatscha che quei che stess a disposiziun ella zona actuala. Ina solia interpresa ha annunziou interess per ina surfatscha da 5'000 m². Las investziuns per l'avertura vegnan las interpresas a stuer surprendre sez.

Quen current 2014

Cto. 011.317.00 Legislativa – spesas e tscheina annuala

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei quei conto vegnius surtratgs enviars il preventiv?

Suprastonza communal

Il preventiv cunteneva buca las expensas en connex cun il workshop dil cussegl da vischnaunca dalla fin d'uost 2014 e l'analisa dils resultats da quei di da lavur.

Cto. 217.314.00 Baghetgs da scola e halla Cons - Manteniment

Cussegl da vischnaunca

Tier quella posiziun ha la suprastonza communal concediu in credit supplementar. Da tgei expensa setracta ei cheu?

Suprastonza communal

Cheu setracta ei d'ina summa da frs. 1'900.-- en connex cul remplazzament d'in boiler d'aua calda.

Cto. 300.318.00 Promoziun dalla cultura – Occasiuns specialas

Cussegl da vischnaunca

Cheu era previu ina pli gronda expensa en connex cul giubileum da 1'400 onns dalla Claustra. Pertgei han ins buca fatg diever da quella summa?

Suprastonza communalala

La suprastonza communalala haveva previu ina summa per sustener singulas occurrenzas en connex cul giubileum dalla Claustra. A vesta che la Claustra spetga ina pli gronda contribuziun dalla vischnaunca en connex cun la sanaziun dalla baselgia da Sogn Martin han ins en concordanza cun la claustra decidiu da desister dil susteniment communal vid las occurrenzas da giubileum.

Per la fiasta digl 1. d'uoost ha la vischnaunca impundiu denter auter frs. 3'000.--, ina donaziun da frs. 5'000.-- allas soras d'Ingenbohl en connex cun lur partenza naven da Mustér e frs. 10'000.-- vid l'ediziun dil niev cudisch Sigisbert en Rezia. Tier ils ulteriurs importos setracta ei da pliras summas da mintgamai sut frs. 1'000.--.

Cto. 310.301.00 Biblioteca populara - salarisaziun dil persunal

Cussegl da vischnaunca

Tenor il regulativ duei l'indemnisaziun dallas bibliotecaras buca survargar frs. 30'000.--. La suprastonza communalala duei procurar che quella posiziun vegni observada.

Suprastonza communalala

Las indicaziuns fixadas tenor regulativ vegnan observadas. Plinavon survarga la posiziun indicada el quen buca las indicaziuns tenor il preventiv. Dil reminent setracta ei cheu da lavur supplementara. El futur duein las directivas tenor regulativ vegnir observadas.

A vesta dil fatg che la biblioteca vegn era frequentada da vischinas e vischins dallas vischnuncas vischinontas fuss ei indicau, sche era quellas vischnuncas separticipassen vid ils cuosts da menaschi dalla biblioteca. Denton ei quei in giavisch che basegna aunc empau temps avon che quel sappi vegnir realisaus.

Cussegl da vischnaunca

Eventualmein dess ei la pusseivladad d'introducir ina carta ella fuorma sco la "carta da Cuera". Tenor quella gaudan ils habitonts pil diever dall'infrastructura che vegn mantenida entras il marcau, in pli favoreivel prezi ch'ils habitonts dallas vischnuncas che separticipeschan buca vid ils cuosts da menaschi dil marcau.

Cto. 300.313.00 Embellaziun dil vitg

Cussegl da vischnaunca

Ei para che quei project s'entardi bravamein. Cura eis ei da quintar che quei project sappi vegnir realisaus? Ei era previu da realisar il project sin l'entschatta dil giubileum dalla Claustra. En cuort ha liug il festival da chors d'affons e giuvenils dalla Svizra. Entochen lu spetga il cussegl che las tablas d'informaziun seigien montadas.

Suprastonza communalala

Ins ha efectivamein sutschazegiau il temps previus per la realisaziun da quei project. Proximamein vegnan las tablas d'informaziun installadas, aschia che quellas ein endrizzadas sin che la stagiun da stad entscheiva. La realisaziun dalla secunda etappa dallas bandieras previdas sur la Via Sursilvana pretendan era il consentiment dils proprietaris da terren. Cheu vegn mussau da pliras varts gronda bunaveglia enviars il project. En auters cass eis ei aunc da sclarir la situaziun da proprietad nua che la vischnaunca ha denton negina influenza.

Tier la realisaziun da quei project setracta ei buca d'ina caussa politica. La critica davart dil cussegl ei bein giustificada, denton ei la realisaziun dil project dependenta d'in tschuat singuls fatgs che la vischnaunca sa influenzer mo per part.

Cto. 340.365.00 Deficit CSC/cantonament

Cussegl da vischnaunca

Aschibein enviars il quen 2013 sco era il preventiv seprenta il quen 2014 in bionton pli favoreivels. Tuttina ein las entradas ord la restauraziun sco era il diever dils stabilliments dil CSC sereduci marcantamein. Nua ha ei muncau che quellas entradas ein sereducidas talmein? Ha la suprastonza communal gia eligi il niev meinafatschenta? Prevedan ins in'occupaziun da 100% pil niev meinafatschenta? Nezegia la suprastonza communal a vosta dil niev meinafatschenta la pusseivladad da surluvrar il concept e da realisar estructuras novas?

Suprastonza communal

Dacuort han ins saviu arver il niev studio da fitness cun indrezs novs. Pertuccont il niev project per la sanaziun e completaziun dil CSC ha igl uffeci cantunal d'economia e turissem intervegniu. En connex cun las contribuziuns cantunales pertuccont la finanziaziun dalla colligiazion dils territoris da skis ei il cantun era prompts da contribuir vid la restructuraziun dil menaschi dil CSC. En quei connex duei in expert sefatschentar cun la damonda davart tgei hosps che giavischan tgei purschidas. Quei rapport supplementar ha per consequenza che la projectaziun dalla sanaziun dil CSC s'entarda.

En connex cun l'elecziun d'in niev meinafatschenta ein 16 personas s'annunziadas. Da quei setracta ei da sis personas indigenas. Siat personas ein vegnidas en l'elecziun stretga, aschia che la cumissiun da menaschi ha il davos saviu proponer alla suprastonza communal treis personas per l'elecziun. Cunquei ch'il contract ei aunc buca suttascrets, sa la suprastonza communal buca comunicar questa sera il num dil meinafatschenta niev.

Il meinafatschenta vegn vinavon engaschus en piazza cumpleina. Da niev vegn el indemnissaus cun ina paga fixa. En quella ei pretendiu in diember da sururas. Plinavon vegn concediu negin bonus sco quei ei actualmein il cass.

Las meinsentradas ella restauraziun derivan per gronda part dalla schliat'aura dalla stad vargada. Plinavon ein las hallas stadas occupadas pli stedi entras la scola claustrala, che preveda questa stad ina sanaziun da sia halla da gimnastica.

Cto. 350.427.00 Tscheins TCS Fontanivas

Cussegl da vischnaunca

Legreivlamein ein las entradas dil tscheins s'augmentadas considerablaimein. Co vegn quei tscheins calculaus?

Suprastonza communal

Ina part dil tscheins secumpona d'ina pauschala, l'otra part vegn calculada sin fundament dalla sviulta.

4 Sanadad

Cussegl da vischnaunca

Enviars il quen 2013 ed il preventiv ein las expensas da quella sparta s'augmentadas massivamein. A vosta dils novs contracts da prestaziun vegnan quels cuosts a s'augmentar vinavon.

L'organisaziun actuala sil sector dalla tgira ei buca enconuscenta. Mintga vischnaunca tgira in auter lungatg d'informaziun en quei connex. Ei fuss necessari d'informar la populaziun davart la politica da sanadad. Per part vegn era derasau sapientivamein informaziuns fallidas.

Suprastonza communal

Ils cuosts sedattan sin fundament dalla lescha da sanadad revedida. Da niev munta la cumpart dallas vischnauncas vid il deficit dil spital a 75%. Il cantun fixescha las pauschalas per cass en spital e la spitex, sco era la taxa da tgira pils cussadents dallas casas da tgira. Per quei eis ei grev da preveder ordavon ina summa pli exacta pil preventiv.

Il rapport da gestiun dat sin las paginas 16 entochen 19 detagliadamein sclariment davart la politica da sanadad. Quei rapport vegn repartius en mintga casada. Denton po ei esser necessari d'instradar ina informaziun supplementara davart la politica sil sector dalla tgira e la politica pils attempai.

Cto. 622.318.03 Survetsch tecnic - Assicuranza per vehichels

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei quella posiziun s'augmentada enviers il quen 2013?

Suprastonza communal

Dapi igl onn 2014 vegnan las posiziuns sut la sparta 810 cudischadas sut la sparta 622. Quella midada ei sedada entras metter ensemen las gruppas stradalesser e forestalesser.

Cto. 622.315.00 Manteniment da maschinas e vehichels

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ha la suprastonza communal concediu in credit supplementar sut quei conto?

Suprastonza communal

Igl ei stau necessari da remplazzar il taglianeiv pil Rapid Euro. Per quei remplazzament ha la suprastonza communal concediu in credit supplementar da frs. 10'300.--.

Cto. 651.315.00 Contribuziun al bus local

Cussegl da vischnaunca

Gia a caschun dalla tractaziun dil preventiv 2016 ei il cussegl da vischnaunca sefatschentaus cun la damonda davart la finanziaziun dil bus local. La damonda davart ina cumpart ord la taxa turistica ei aunc adina aviarta.

Suprastonza communal

La suprastonza communal sefatschenta da quella damonda. En mintga cass eis ei da fixar la cumpart dall'interessenza turistica vid il bus local en connex cun la cunvegna da prestaziun. Sch'ins vul denton finanzia il bus local sur las entradas ord las taxas turisticas, eis ei necessari d'extender il perimeter da quella purschida.

72 Dismessa da rumians

Cussegl da vischnaunca

Actualmeins dispona la vischnaunca en quella sparta aunc d'ina reserva da frs. 72'071.80. Per saver ulivar uonn il quen eis ei stau necessari da sbursar dil conto d'ulivaziun la summa da frs. 71'106.25. Aschinavon che

quella sparta semova vinavon en quella direcziun, vegn la suprastanza communal a stuer sefatschentar cun novas entradas. Novas expensas vegn era la realisaziun dil concept da molocs a caschunar. Ha la suprastanza gia fatg ponderaziuns co recaltgar novas entradas?

Suprastanza communal

Igl onn vargau ha cunzun la dismessa dils rumians organics caschunau cuosts supplementars. D'ina vart cun endrizzar il plaz a Raveras e da l'otra vart cun transportar ils rufids organics dalla val oragiu. Il transport e la dismessa dils curdem organics caschunan cuosts supplementars.

Zuar eis ei stau pusseivel d'augmentar levet las entradas per la dismessa da rumians specials, denton untgescha la clientella ils cuosts cun purtar mintga jamna mo 1 m³ rufid. Ulteriuramein eis ei grev da fixar ils volumens entuorn 1 m³ senza prevegnir magari a malemperneivlas discussiuns. Pil mument ha la suprastanza communal buca previu in augment dallas taxas. Actualmein ein ins vidlunder da sclarir ina sligiazion regionala pertuccont ils curdem organics.

810 Forestalesser

Cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca ha giu supplicau ch'il gudogn dalla cuminonza da maschinas forestalas Cadi figureschi el quen current e quel dueigi buca survir per novas investiziuns en maschinas, mobein vegnir restituius allas vischnauncas partecipadas. Il sclariment davart quella damonda ei aunc pendants.

Suprastanza communal

A caschun dalla seduta dalla cuminonza da maschinas miez mars 2015 ei quella damonda vegnida deponida tiel president dalla cuminonza. La risposta sin la damonda ei aunc pendent e vegn sclarida.

Cto. 811.314.00 Donns d'uaul

Cussegl da vischnaunca

Co sepresenta la situaziun en connex cun ils donns d'uaul? Ein ils donns s'augmentai el decuors digl unviern? Tgei mesiras ein pusseivlas per mitigar las consequenzas finanzialas e co progredeschan las lavurs per luvrar si la lenna.

Sa la suprastanza communal gia giudicar tgei resultat che resta alla vischnaunca suenter che tutta lenna ei luvrada si?

Suprastanza communal

Il quantum lenna che sto vegnir luvraus si ei s'augmentaus el decuors digl unviern, per part aunc en consequenza dallas nevaglias dil november vargau, per part en consequenza da donns succedi el decuors digl unviern per exempel en consequenza digl orcan Niklas. Actualmein figureschan el quen principalmein las expensas. Per saver recaltgar las contribuziuns dil stadi sto igl emprem vegnir serrau giu quen. Silsuenter flessegian las contribuziuns. La vischnaunca sa quintar proximamein cun entradas ord contribuziuns en la dimensiun da ca. frs. 500'000.--. En mintga cass s'effectuescha il fleivel euro negativamein sin la fiera da lenna. Plinavon ha igl orcan Niklas derschiu en Tiaratudestga ed ell'Austria considerabels quantums da lenna, quei che ha in ulterior effect negativ sigl export dalla lenna. Il donn che seresulta digl orcan Niklas munta per nossa vischnaunca a ca. frs. 250'000.--.

Actualmein ei il prezi da lenna buca segirs. A vesta ch'il recav ord la vendita ei buca enconuschents eis ei buca pusseivel da giudicar il resultat final per la vischnaunca.

Cto. 830.314.00 Infrastructura turistica

Cussegl da vischnaunca

Pertgei eis ei necessari da midar a Disla/Plaun Grond il trassé dalla loipa e tgi surpren ils cuosts per quell'investiziun? Actualmein ein ils cuosts da menaschi fetg favoreivels.

Suprastonza communal

Nordic Surselva lavura fetg efficient. Aschia ha Nordic Surselva saviu cuvierer ils davos onns praticamein ils cuosts da menaschi senza sustegn dalla vischnaunca.

La midada da trassé vegn pretendida principalmein davart digl uffeci per la natira e gl'ambient (UPA). Igl uffeci sebase sin la lescha davart la protecziun dallas auas e sin las prescripziuns davart la protecziun dils ignius. Las lavurs che vegnan fatgas mintgamai igl atun a Plaun-Sut (Disla) han memia grondas consequenzas negativas sin la fauna dil Rein, aschia ch'igl UPA pertenda che la traversada dil Rein vegni dislocada en in liug nua ch'ins sa reducir las intervenziuns el letg dil flum. Sin fundament d'in studi ein ins vegni tier la conclusiun ch'il contuorn dalla sbuccada dalla Stalusa el Rein seigi pli favoreivla per da quell'investiziun ch'il liug actual a Plaun-Sut. Quei ha per consequenza ch'ins sto fixar in niev trassé dalla loipa a Denterreins. Consequentamein ein ils proprietaris da terren vegni informai da cuort a scret davart quell'investiziun. Actualmein vegn elavurau il project che vegn publicaus el decuors dalla primavera.

Ils cuosts da quell'investiziun vegnan surpri per gronda part entras il cantun che finanziescha quei project ord il recav per mesiras da compensaziun.

624 Illuminaziun publica

Cussegl da vischnaunca

La vischnaunca preveda da remplazzar l'illuminaziun publica cun novs indrezs da LED. Sin certs tschancuns ei quei gia succediu. Da principi duessen ils cuosts d'energia sin fundament da quella tecnologia nova sesminuir. Pertgei ein ils cuosts pil consum d'energia denton s'augmentai?

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha priu en mira da remplazzar l'illuminaziun publica cun la tecnologia nova. Per quei intent ha la suprastonza priu investa ils 20 d'avrel dalla Via Schlifras a Glion nua ch'ins ha endrizzau la tecnologia da LED cun in niev sistem da pilotar. Cun quella tecnologia duess ei esser pusseivel da reducir ils cuosts d'energia.

Igl augment dils cuosts d'energia ei sedaus, perquei ch'ins ha el decuors dils davos dus onns installau dumbraders per eruir il consum d'energia. Avon vegneva il consum d'energia calculaus sin fundament d'ina pauschala tenor la prestaziun dil pér da cazzola. Igl onn vargau ei la gronda part dil consum d'energia per l'illuminaziun publica vegnida quintada tenor il consum effectiv, quei ch'ei la finala s'effectuau negativamein sil quen d'energia.

560 Construcziun da casas/habitaziuns

Cussegl da vischnaunca

Da tgei contribuziun setracta ei tier quella posiziun?

Suprastonza communal

El cass che cantun e confederaziun pagan contribuziuns da susteniment vid la sanaziun da baghetgs da habitar vegn la vischnaunca constrenschida da medemamein pagar ina contribuziun (mira lescha communal davart la construcziun da habitaziuns e la migliur dallas realziuns da habitar).

Quen d'investiziun 2014

Cto. 800.501.01 Meglieraziun funsila

Cussegl da vischnaunca

Ei era previu d'entscheiver cun las lavurs da bonitaziun e valetaziun igl onn vargau. Cun quellas lavurs san ins denton entscheiver pér cura ch'il project ei approbaus entras las autoritads federalas e cantunalas. La votaziun davart il project da meglieraziun ch'era previda l'entschatta 2015 duei haver liug sil pli tard il november 2015. Aschia ei il cussegl vegnius informaus ella seduta dils 19 da settember 2014. Ei il plan da termins aunc actuals? Cu vegn il project da meglieraziun presentaus al cussegl da vischnaunca e cu ha la votaziun all'urna davart il project da meglieraziun definitivamein liug?

Suprastonza communal

Il stan dil project seprenta aschia, che la posiziun provisoriva digl uffeci federal succeda ils 31 da matg 2015. La publicaziun ufficala ei previda pér il tierz quartal 2015. La votaziun davart il project dalla meglieraziun funsila duei haver liug pér cura che la publicaziun ufficala ha giu liug e las protestas ein liquidadas resp. purificadas. Votantas e votants duein enonuscher il project davart il qual els han da decider. Consequentamein s'entarda il termin per la votaziun. La vischnaunca vegn a saver quintar cun contribuziuns en l'altezia da 85% sin igl 1. quartal 2016. Con ditg ch'il project per la meglieraziun vegn a cuzzar avon che quella sappi vegnir serrada giu, dependa dil diember d'ulteriurs projects da meglieraziun, resp. da manteniment.

817.505.13 Academia Vivian

Cussegl da vischnaunca

Pertgei san ins buca prender investa dalla purschida dalla Academia Vivian sin la pagina d'internet dalla vischnaunca? Dalls vischnauncas participadas ei quei pusseivel sulettamein sin la pagina dalla vischnaunca da Tujetsch. Ins ha anflau ina persuna ch'ei responsabla per la coordinaziun e las reservaziuns dall'Academia Vivian a Stagias. San ins gia dir con gronds ch'igl interess pil diever da quellas localitads ei?

Suprastonza communal

Pertuccont las informaziuns vegn la suprastonza communal a procurar che l'Academia Vivian figureschi era sin la pagina dalla vischnaunca da Mustér. Il mument eis ei grev da valetar igl interess pil diever dall'Academia Vivian. Ins spera denton che la persuna engaschada per quei intent vegni d'activar igl interess pil diever dall'Academia.

Bilanza

Cussegl da vischnaunca

En connex cul quen communal plaidan ins da differents deivets. Per exempel il deivet net, il deivet brut, il deivet bancar. Per in u l'auter eis ei grev da saver co quellas cefras secumponan. Per la populaziun savess ei esser interessant da sclarir la differenza da quellas cefras.

Decisiun

Cun 14 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca en globo:

- d'approbar il rapport da gestiun ed il quen 2014;
- da suttametter il quen communal 2014 al referendum facultativ conform agl art. 21, lit. a dalla constituziun communal;
- da conceder in credit supplementar da frs. 113'000.-- per l'avertura dalla zona da mistregn a Pignola;
- da suttametter quei conclus al referendum facultativ conform agl art. 21, lit. e dalla constituziun communal.

Suprastonza communal

Ils 20 d'avrel 2015 ei Guido de Castelberg morts a Turitg. Andrea Schmed ha cun la fin digl onn da scola 2014/15 demissiunau sco mussadra da scoletta. Actualmein eran Andrea Schmed e Petra Pally engaschadas cun in pensum da mintgamai 50%. El futur vegn Petra Pally a surprendre in pensum da 100%.

President dil cussegl da vischnaunca

Muort ina coincidenza da termin ha la proxima seduta dil cussegl da vischnaunca liug prevedentamein gievgia, ils 11 da zercladur 2015.

Plinavon fa il president menziun d'entginas occurrenzaz che han liug il proxim temps a Mustér.

Questa sera ei vegniu inoltrau duas moziuns. Ina moziun intenda ina reducziun dil pei da taglia. La secunda moziun pretenda ina sanaziun dil plaz da pausa avon casa da scola a Cons.

Pendenzas

Fatschenta/Sparta	Termin	Responsabel	Remarcas
Recav dil gudogn dalla cuminonza da maschinas forestalas Cadi	Ils 27 da fevrer 2015	Gerau Roger Tuor	
Priorisaziun dallas investiziuns, gliesta	Primavera 2015	Suprastonza communal	
Finanziaziun bus local cto. 651.315.00 Cumpart interessenza turistica	Preventiv 2016 November 2015	President communal	
Informaziun dalla populaziun davart la politica da tgira	Atun 2015	Gerau Cecilia Maissen	

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Edgar Durschei

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 16 da matg 2015

G:\Uffeci baghegiar\Cussegl da vischnaunca\Cussegl da vischnaunca 2013_16\Protocols\Cus0016_21.docx